

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63 Αθήνα
Πληροφορίες : Α. Γιαννοπούλου - Α.Τσίρκα
Τηλ. : 210 3742067-210 3742066
Fax : 210 3742063
E-mail : agiannopoulou@mnec.gr
lsirka@mnec.gr
stateaid_unit@mnec.gr

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

Αθήνα, 07-12-2016

Αριθ. Πρωτ.: 130424/ΕΥΚΕ4239

Προς: Ε.Υ.Δ. ΕΠ Περιφέρειας
Πελοποννήσου
Τέρμα Ερυθρού Σταυρού
Τ.Κ. 22 100 Τρίπολη

Θέμα: Γνωμοδότηση για την ύπαρξη ή μη κρατικών ενισχύσεων στα σχέδια Πρόσκλησης της ΕΥΔ Πελοποννήσου με τίτλο α) «Δράση 8.ν.2: Ενίσχυση πολύ μικρών και ΜΜΕ επιχειρήσεων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τους, σύμφωνα με τις ανάγκες αναδιοργάνωσης» και β) «Δράση 9.ι.2: Κατάρτιση μακροχρόνια ανέργων, με πρακτική άσκηση»

Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. 4550/21-11-2016 έγγραφό σας

Σας ενημερώνουμε ότι σε συνέχεια των δυο σχεδίων πρόσκλησης που διαβιβάστηκαν στην ΕΥΚΕ και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, σας αποστέλλουμε συνοπτική αιτιολόγηση σχετικά με τον χαρακτηρισμό των δυο δράσεων ως κρατικών ενισχύσεων ή μη. Ειδικότερα :

α) «Δράση 8.ν.2: Ενίσχυση πολύ μικρών και ΜΜΕ επιχειρήσεων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τους, σύμφωνα με τις ανάγκες αναδιοργάνωσης»

Σύμφωνα με την περιγραφή της προαναφερθείσας δράσης επαγγελματικής κατάρτισης ως δυνητικοί δικαιούχοι της χρηματοδότησης ορίζονται η Γενική Συνομοσπονδία Βιοτεχνών Επαγγελματιών Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ)/ Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων (ΙΜΕ) της ΓΣΕΒΕΕ και ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ)/ Ινστιτούτο ΣΕΤΕ (ΙΝΣΕΤΕ) οι οποίοι

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

θα αναλάβουν οι ίδιοι απευθείας την κατάρτιση των εργαζομένων μικρομεσαίων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Ως προς τους δικαιούχους της δράσης πρέπει να εξετάζεται η ύπαρξη ή μη αποκλειστικής αρμοδιότητας του δικαιούχου για την παροχή κατάρτισης. Στην περίπτωση που δεν υφίσταται αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαιούχου (legal monopoly) και στη συγκεκριμένη αγορά δραστηριοποιούνται και άλλοι φορείς και επιχειρήσεις, η επιλογή δικαιούχου χωρίς την διενέργεια διαγωνισμού δεν είναι δικαιολογημένη. Θεωρείται αναγκαία η διεξαγωγή μιας τέτοιας διαγωνιστικής διαδικασίας για την ανάδειξη του δικαιούχου και η χρηματοδότηση να καλύπτει το κόστος της παρεχόμενης κατάρτισης βάσει των τιμών της αγοράς, καθώς και ένα εύλογο κέρδος του δικαιούχου. Εναλλακτικά, εφόσον η υπό κρίση δράση ανατεθεί στους δυνητικούς δικαιούχους χωρίς να διενεργηθεί διαγωνισμός και η σχετική χρηματοδότηση καλύπτει μόνο το απολύτως αναγκαίο κόστος της παρεχόμενης επαγγελματικής κατάρτισης όπως αυτό προσδιορίζεται βάσει των τιμών της αγοράς, θα μπορούσε θεωρητικά να υποστηριχθεί ότι κατ' αρχήν δεν χορηγείται οικονομικό πλεονέκτημα σε αυτόν. Τονίζεται όμως ότι σε μια τέτοια περίπτωση πρέπει να ελεγχθεί κατά πόσον τηρούνται οι τιμές της αγοράς και ότι δεν υπάρχει τυχόν υπερτιμολόγηση. Εφιστάται η προσοχή, ότι **εάν τελικά διαπιστωθεί υπερτιμολόγηση, τότε υφίσταται εκ του αποτελέσματος οικονομικό πλεονέκτημα που χορηγείται επιλεκτικά και, άρα, κρατική ενίσχυση στους δικαιούχους.**

Ως προς τους ωφελούμενους της Δράσης διαπιστώνεται ότι στα προγράμματα κατάρτισης εντάσσονται ΜικροΜεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) της Περιφέρειας προκειμένου να λάβουν θεωρητική επαγγελματική κατάρτιση για το ανθρώπινο δυναμικό τους σε εξειδικευμένα αντικείμενα, με την παροχή εκπαιδευτικού επιδόματος προς τους καταρτιζόμενους. Η παροχή εκπαιδευτικού επιδόματος σε ωφελούμενους εργαζόμενους για την κατάρτιση εκτός ωρών εργασίας δεν συνιστά έμμεσο οικονομικό πλεονέκτημα προς τις επιχειρήσεις όπου αυτοί εργάζονται, δεδομένου ότι: α) δεν καλύπτει για τις επιχειρήσεις το κόστος ωρών μη παρασχεθείσης εργασίας των εκπαιδευομένων, β) δεν δίδεται απευθείας σε αυτές αλλά στους ίδιους τους εργαζόμενους, γ) δεν αντικαθιστά αντίστοιχη συμβατική ή εκ του νόμου παροχή της επιχείρησης προς τους εργαζομένους της και δ) δεν απευθύνεται επιλεκτικά σε συγκεκριμένους κλάδους επιχειρήσεων, έστω και για θέματα γενικού περιεχομένου, αλλά καλύπτει το σύνολο των εργαζομένων ανεξαρτήτου επιχείρησης ή κλάδου παραγωγής. **Από τα αναγραφόμενα όμως στο σχέδιο πρόσκλησης της εν λόγω Δράσης προκύπτει ότι εντάσσονται οι επιχειρήσεις και όχι οι εργαζόμενοι και επομένως θεωρείται ότι χορηγείται έμμεσο πλεονέκτημα** προς αυτές στις οποίες εργάζονται οι καταρτιζόμενοι δηλ. συνιστά κρατική ενίσχυση που επιτρέπεται να χορηγηθεί είτε βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014, είτε βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 1407/2013 (De minimis) χωρίς υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης στην Επιτροπή.

Επισημαίνεται ότι εφόσον διαπιστώνεται ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης στην παροχή κατάρτισης προς εργαζομένους ο δικαιούχος ((ΓΣΕΒΕΕ)/ Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων (ΙΜΕ) της ΓΣΕΒΕΕ ή/και ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ)/ Ινστιτούτο ΣΕΤΕ (ΙΝΣΕΤΕ)) θα λειτουργήσει ως φορέας διαχείρισης και γιαυτό σας εφιστούμε την προσοχή αναφορικά με τη κάλυψη των κριτηρίων/ προϋποθέσεων ορισμού **ΕΦ** όπως αυτά αναφέρονται στο Άρθρο 13 §5 του Ν4314/2014 «...γ) δημόσια υπηρεσία ή ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εποπτευόμενα από το κράτος, το οποίο ασκεί αρμοδιότητες διαχείρισης βάσει ισχύουσας νομοθετικής πρόβλεψης....».

Επιπρόσθετα απαιτείται να ληφθούν υπόψη οι διαδικασίες όπως προδιαγράφονται στο **Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ)** ώστε να είναι σύμφωνες με τους ενωσιακούς κανόνες των διαρθρωτικών ταμείων και των κρατικών ενισχύσεων αλλά και η απαίτηση για υποχρεωτική χρήση του **Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ)** που περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση των δράσεων ενίσχυσης και στήριξης της επιχειρηματικότητας δυνάμει του αρ.57 §6 του Ν4314/2014.

β) «Δράση 9.1.2: Κατάρτιση μακροχρόνια ανέργων, με πρακτική άσκηση»

α) Σύμφωνα με την περιγραφή της προαναφερθείσας δράσης κατάρτισης μοναδικός δικαιούχος είναι η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ) ή εποπτευόμενο από αυτή Νομικό πρόσωπο (π.χ. Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ (ΙΝΕ/ΓΣΕΕ), οι οποίοι θα πραγματοποιήσουν την εκτέλεση των σχεδιαζομένων προγραμμάτων κατάρτισης και εν προκειμένω **δεν διενεργείται διαγωνιστική διαδικασία** ως προς την επιλογή του παρόχου υπηρεσιών κατάρτισης. Επειδή δεν εφαρμόσθηκε δημόσια διαγωνιστική διαδικασία, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί κρατική ενίσχυση με το στοιχείο της επιλεκτικότητας και της παροχής πλεονεκτήματος. Εναλλακτικά εφόσον η σχετική χρηματοδότηση καλύπτει μόνον το **απολύτως αναγκαίο κόστος** της παρεχόμενης από την ΓΣΕΕ (ή το εποπτευόμενο από αυτή Νομικό Πρόσωπο) επαγγελματικής κατάρτισης, όπως αυτό προσδιορίζεται βάσει των τιμών της αγοράς, μπορεί να υποστηριχθεί ότι κατ'αρχήν δεν χορηγείται οικονομικό πλεονέκτημα προς αυτό και άρα κρατική ενίσχυση στην ΓΣΕΕ ή το εποπτευόμενο από αυτή Νομικό Πρόσωπο. Τονίζεται όμως ότι σε μια τέτοια περίπτωση πρέπει να ελεγχθεί κατά πόσον τηρούνται οι τιμές της αγοράς και ότι δεν υπάρχει τυχόν υπερτιμολόγηση. Εφιστάται η προσοχή διότι, εάν τελικά διαπιστωθεί υπερτιμολόγηση, τότε υφίσταται εκ του αποτελέσματος οικονομικό πλεονέκτημα που χορηγείται επιλεκτικά και, άρα, κρατική ενίσχυση στην ΓΣΕΕ ή το εποπτευόμενο από αυτή Νομικό πρόσωπο.

β). Στη συγκεκριμένη πρόσκληση άμεσα ωφελούμενοι είναι οι μακροχρόνια άνεργοι/καταρτιζόμενοι, που μέσω των προγραμμάτων θα αποκτήσουν την απαιτούμενη

εμπειρία, ώστε να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Κατά τη θεωρία και νομολογία, οι υπάλληλοι επιχειρήσεων που λαμβάνουν οι ίδιοι οικονομική στήριξη από το κράτος, όπως εν προκειμένω οι ασκούμενοι που τους καταβάλλεται ημερήσια αποζημίωση, δεν θεωρούνται ότι είναι επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 ΣΛΕΕ (C. Quigley, *European State Aid Law and Policy*, 3rd ed., 2015, σ. 62).

Επομένως, ως προς τους ασκούμενους, που δεν συνιστούν 'επιχειρήσεις', δεν τίθεται κανένα ζήτημα κρατικής ενίσχυσης, αφού αυτοί δεν υπάγονται στους σχετικούς κανόνες των άρθρων 107-109 ΣΛΕΕ.

Περαιτέρω, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, διευκρινίζεται ότι μέτρα για την επαγγελματική εκπαίδευση, όπως για παράδειγμα η παροχή κρατικής χρηματοδότησης για την επαγγελματική εκπαίδευση ανέργων ατόμων σε επιχειρήσεις, τα οποία ευνοούν τα άτομα αυτά αδιακρίτως και δεν παρέχουν ένα οικονομικό πλεονέκτημα σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις ή τομείς δραστηριότητας, δεν αποτελούν κρατικές ενισχύσεις με βάση τη διάταξη του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ (C. Quigley, *European State Aid Law and Policy*, 3rd ed., 2015, σ. 342).

Στην περίπτωση της εξεταζόμενης δράσης ειδικότερα, το μέτρο εφαρμόζεται στις επιχειρήσεις όλων των τομέων (πλην ορισμένων εξαιρέσεων), οι οποίες σημειωτέον δεν αποκτούν κανένα οικονομικό πλεονέκτημα, ούτε άμεσο, αφού δεν τους χορηγείται κανενός είδους χρηματική αποζημίωση, αλλά ούτε και έμμεσο, αφού δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους ασκούμενους αντί των υπαλλήλων τους και να απαλλαχθούν, κατ' αυτόν τον τρόπο, από ένα μέρος του κόστους μισθοδοσίας.

Επισημαίνεται ότι στην επόμενη φάση της έκδοσης πρόσκλησης από τον δικαιούχο (ΓΣΕΕ) για την κατάρτιση των ανέργων, θα πρέπει η πρόσκληση να επιβεβαιώνει την απουσία οικονομικού πλεονεκτήματος ώστε να μην χαρακτηριστεί Κρατική Ενίσχυση. Η απουσία οικονομικού πλεονεκτήματος συνάγεται από τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- την περιορισμένη διάρκεια (4 μήνες) του προγράμματος, που δεν επιτρέπει στις επιχειρήσεις να καλύψουν με την απασχόληση των ασκούμενων ανάγκες που κανονικά καλύπτονται από το τακτικό προσωπικό, αφού οι ασκούμενοι δεν έχουν τις απαιτούμενες δεξιότητες και υπάγονται στο πρόγραμμα ακριβώς για αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία.
- το γεγονός ότι δεν μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα οι επιχειρήσεις που έχουν προβεί σε μείωση του προσωπικού τους λόγω απόλυσης κατά τις προηγούμενες 30 ημέρες πριν από την υποβολή της αίτησης υπαγωγής.
- το γεγονός ότι, εάν κατά τη διάρκεια της τετράμηνης άσκησης η επιχείρηση μειώσει λόγω απόλυσης το υπάρχον προσωπικό της, χωρίς να αντικαταστήσει εντός 10

εργάσιμων ημερών τον απολυθέντα εργαζόμενο, το πρόγραμμα διακόπτεται για τη συγκεκριμένη επιχείρηση και ο ασκούμενος μπορεί να ολοκληρώσει την άσκησή του σε άλλη επιχείρηση

Σύμφωνα με τα ανωτέρω προτείνεται η επανεξέταση των Προσκλήσεων κατά το στάδιο επιλογής των ωφελούμενων, όπως αυτοί περιγράφονται στα σχέδια προσκλήσεων με τίτλο:

- «Δράση 8.ν.2: Ενίσχυση πολύ μικρών και ΜΜΕ επιχειρήσεων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τους, σύμφωνα με τις ανάγκες αναδιοργάνωσης»
- «Δράση 9.ι.2: Κατάρτιση μακροχρόνια ανέργων, με πρακτική άσκηση»,

Στην διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)

Σταύρος Αλεξόπουλος

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή: (ηλεκτρονικά)*

- γρ. Αναπληρωτή Υπουργού κ. Αλ. Χαρίτση
- γρ. Γεν. Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ
- γρ. Προϊστάμενου ΕΑΣ
- ΕΥΘΥ
- ΕΥΣΕ
- ΕΥΣΑΑ
- ΕΥΚΕ
- ΕΥΣΕΛΤ.

1944-1945

RECEIVED
U.S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D.C.
JAN 10 1945

1944-1945

RECEIVED

RECEIVED

U.S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D.C.

1944-1945

U.S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D.C.

1944-1945